

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

01

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

בבית יכבס את בגדיו : מח ואם בא
 ויבא הכהן וראה והנה לא פשה הנגע
 בבית אחרי הטח את הבית וטהר הכהן
 את הבית כי נרפא הנגע : מט ולקח לחמא
 את הבית שתי צפרים ועץ ארו ושני
 תולעת ואזוב : ג ושחט את הצפר האחת
 אל כלי חרש על מים חיים : נא ולקח
 את העץ הארו ואת האזוב ואת השני
 התולעת ואת הצפר הקטנה וסבג אתם
 בדם הצפר השחוטת ובמים החיים והנה
 את הבית שבע פעמים : נב וחמא את
 הבית בדם הצפור ובמים החיים ובצפר
 הקטנה ובעץ הארו ובאזוב ובשני התולעת :
 גג ושלח את הצפר הקטנה אל מחוץ
 לעיר אל פני השדה וכפר על הבית וטהר :
 חמישי ° נד ואת התורה לכל נגע הצרעת
 ולנתק : נה ולצרעת הבגד ולבית :
 ט ולשאת ולספחת ולבהרת :
 נו להודת ביום השמא וביום הטהר ואת
 בין תורת הצרעת : פ א וידבר הנה אל
 משה ואל אהרן לאמר : ב דברו אל בני
 ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי יהיה
 זב מבשרו זכו טמא הוא : ג וזאת תהיה
 טמאתו בזובו בר בשרו את זובו או החתים
 בשרו מזובו טמאתו הוא : ד כל המשכב
 אשר ישכב עליו הזב יטמא וכל הכלי
 אשר ישכב עליו יטמא : ה ואיש אשר
 יגע במשכבו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא

יצבע ית לבושותי : מח ואם מעל יעזוב
 כהנא ויהי והא לא אוסיף מכתשא בביתא
 בטר דאתשע ית ביתא וידבי כהנא ורת
 ביתא ארי אתסי מכתשא : מט ויסב
 לדקאח ית ביתא תרתין צפרין ועא דארנא
 וצבע זהורי ואזובא : ג ויכוס ית צפרא
 חדא למן דחסף על מי מבויע : נא ויסב
 ית אעא דארנא וית אזובא וית צבע זהורי
 וית צפרא חיתא ויטבול ית רחון בדמא
 דצפרא וכיסתא ובמי מבויע וידבי לביתא
 שבע זמנין : נב וידבי ית ביתא בדמא
 דצפרא ובמי מבויע ובצפרא חיתא ובאעא
 דארנא ובאזובא ובצבע זהורי : גג וישלח
 ית צפרא חיתא למברא לקרסא לאפי
 חקלא ויכפר על ביתא וידבי : נד דא
 אורייתא לכל מכתש סגירותא ולנתקא :
 נה ולסגירות לבושא ולביתא : ט ולעמקא
 ולעדיא ולבהרת : נו לאקפא ביום מסאבא
 וביום דכיא דא אורייתא דסגירותא :
 א ומליל י עס משה ויעס אהרן למימר :
 ב מלילו עם בני ישראל וחימרן להון
 נבר ובר ארי יהי דאזיב מבשריה דזביה
 מסאב הוא : ג ודא תהי סובתיה בזביה
 ריר בשריה ית דזביה או תתים בסריה
 מדזביה סאובתיה היא : ד כל משכבא
 דישכוב עלוהי דזבנא יהי מסאב וכל מנא
 דיתיב עלוהי יהי מסאב : ה ונבר דיקרב
 במשכביה יצבע לבושותי ויסחי במנא ויהי

לברשיו : מח ואין מעל יעול פתגא ויחמי וקא לא חליך פטיון מקמשא בביהא בתר דאיתשש ית בירא וקד
 בבגא ית ביהא ארום איהסי פקמשא : מט ויפכ לבקאה ית ביהאמקמיו צפריו וקיסא דארנא רצבע וקדרי ואיוקא :
 נ ויכוס טבחה ית ציפרא קדא למנא דפתרעל מי מכוע : נא ויפכ ית קיסא דארנא וית וגוי ויטמש
 יתיה באקמא דציפרא נקיסקא רבמי וגוי : נכ וינדפי ית ביהא באקמא דציפרא סייקא דארנא וקיאוקא
 רבצבע וקדרי : נג ויפטור ית צפורא סייקא למקרא לקמא על אנפי חקלא ויפכר על ביהא וינדפי בכם אין
 אויטמוס ביהא למולקי חוב בצוקעא סייקא צפורא מקו בייקא תהיא ומתכשרא למיקלא ית ציפרא נקיסקא תרה
 מקבר פתגא קמיקמי מרי ביהא : נד דא תהוי גופת אחוית אורייתא לכל מקמש סגיריתא ולניתקא :
 נה וילצורעא דלכושא ולפיתא : נו ולשוקא ולקלופי ולבהמי : נז למלפא פתגא לעמא פיו יקא קבילא
 דלא למיקמי ביה מקמשא לבין יקא נהירא ובין בר נשא קסאבא לבין בר נשא דקיא דא תהוי גופת אחוית מקמש
 צוקעא : א ומליל יי וגוי : ב מלילי עם בני ישראל ומיקרון להון גבר טלי או גבר סוב ארום יהוי דאיב
 מבישריה דנהא קמא מלת זיקמי מקאב הוא : ג ודא מתי סאוקמיה גוון חיעור דגדיה חריר בישוריה גר דגיה או
 דאיתסמס בישוריה מדווייה סאוקמיה היא : ד כל משקבא דמיחד דמשבוב עלוי דוקנא יהוי מקאב וכל קמא דמיחד
 למיחב עלוי יהוי מקאב : ה ויגבר די יקבב במשקביה יצבע לברשיו ויפסי בארבעין סאיון דמיו יהוי מקאב ער
 רמשא

רש"י

שוכה מניין ת"ל והשוכה אין לי אלא אוכל ושוכה לא אוכל ולא שוכה מניין ת"ל ויכנס יכנס ריבה ח"ל כלמה נאמר אוכל ושוכה ליתן שיעור לשוכה
 כדי אכילת פרס (ברכות מא) : (נו) להורות ביום הטמא - איזה יום מטהרו ואיזה יום מטמאו : (נז) כנייה זב - יכול זכ
 מכל מקום יח טמא ת"ל משערו ולא כל כשרו (ת"כ נדה מג) אחר שחלק הכתוב בין כשר לכשר זכית לדון טמא כזב וטמא כזבה מה זכה
 מנוקם שהיא מטמאה טומאה קלה גדה מעומה טומאה קלה קרי מטמא טומאה קלה טומאה קלה :
 זכב טמא - (ת"כ) למד על העצה שהיא מטמאה - (נדה נה) זכ דעסה למי פק של שזורין וחיו דומה ללובן כינה המזורה שכבת זרע
 קשור כלובן כינה שאינה מזורה : (ג) דר - לשון ריר שזבת כשרו : את זכבו - כמוריר שיואל ללול : אההתיס - שיואל עב
 וסותם את פי האמה וקטנס כשרו מטמא וזכו והוסעו ומדרשו (מגילה ה נדה מג) מנה הכתוב הראשון ראיות שתיס וקרא טמא נאמר
 זכ משערו וזכו טמא הוא וזכה הכתוב השני ראיות שלט וקראו טמא נאמר טומאתו כוונתו רר כשרו את זכבו או החתים כשרו וזכו טומאתו
 היא הא כינה שתיס לטומאה והשלישית מוזיקתו לקרבן : (ה) כל המשבוב - הראוי למשכב יטולאקי מיוחד למלאכה אחרת ת"ל
 אשר יזכר אשר שכב לא נאמר אלא אשר ישכב המיוחד תמיד לכך יא זה שאמרין לו עמוד וכעסה מולאכתנו : צשה ישב - ישכל נאמר
 אלא אשר ישכב עליו הזכר כמיוחד תמיד לכך (כ) : (ה) ואיש אשר יגע במשכבו - לימד על המשכב שחיוונו ון חיוניו זה כעסה אב
 הטומאה

באר רחובות דקדוקי רש"י

(כ) דהא ודאי איתא דאין הכלי מקבל טומאת הזכר אם בשכבר ישכב עליו והזכר כן אשר ישב הזכר מעליו פליגי פליגי עבר ומדכתיב
 אשר ישב לשון עתיד על מרחק וולת ישב ה' איתו לשון עתיד המדבר בכבוד הרגיל להיות כפליעת על דרך כפליעת
 חיוב (אזו פלענט ערנטון) וכן אשר ישב (ער פלענט נו זיין) והיינו כמיוחד לכך ולא מקוץ באומרים לו עמוד
 וכעסה מולאכתנו :

משום

רשב"ם

קיוע מדכתיב אחרי הקלות את הבית כמא שהקיוע קרוי הקלות שהרי הלואן כתב למעלה ואת הבית יקויע : (נו) ולכרת ה"י
 ח"ח ה"ע גורמת להסוך את התיבה כאלתכתא וסוף הפסוק : כרת כרת : השעיר החי - ובאלתכתא השעיר החי - כוונתו תאכל
 החי - וכנסו כנדיהם והשערו - והטירו כלל אתכתא - (כ) זכ משערו רבותינו פשו מראה זכב ומראה קרי : (ג) רר כשרו את
 זכו : כמו ויורד רירי על זקנו : כלומר אם מריר ומטפטף כשרו את זכו - שהזכר קלוט כעין קרי או החתים - שהוא מודבק על הכשר :
 (ד) אשר ישכב עליו - אפילו הוא תחת האין שלא נגע בו כלל - כללו של דבר זכובה ויורה קולן וקמאין מה שתחתיהם טומאה
 קמורה

מכלל יופי

כמשקל העבר וכן שמואל כיכ כינאן נאצת : (הטוח) - או ההתיס כשרו : (ג) (רר כשרו) - פועל עבר
 מקור מבנין נפעל : בבי' או בלעו : (אח ההתיס כשרו) - כלומר שתחת
 טו (ב) (זכ מבשרו) - כגוי לערות הזכר וכן רר כשרו
 הזכר פיהאמה וסגר אוסה מרוב עביכי פירוש זכב ושכבר
 זרע 20 - ב (*)

עַד-הַעֲרֹב : ו' וְהִשָּׁבַע עַל-הַכֹּלִי אֲשֶׁר-
 יֵשֵׁב עָלָיו הַזֶּבֶב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם
 וְטָמֵא עַד-הַעֲרֹב : ז' וְהִנָּעַ בְּבֶשֶׁר הַזֶּבֶב
 יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הַעֲרֹב :
 ח וְכִי-יִלֶק הַזֶּבֶב בַּטְּהוֹר וְכִבֵּס בְּגָדָיו
 וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הַעֲרֹב : ט וְכִלִּי-
 רַחֲמַרְכָּב אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הַזֶּבֶב יִטָּמֵא :
 י וְכֹל-הַלְּנֵעַ בְּכֹל אֲשֶׁר יִדְהִירָה תַּחְתָּיו
 יִטָּמֵא עַד-הַעֲרֹב וְהַנוֹשֵׂא אוֹתָם יִכְבֵּס בְּגָדָיו
 וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הַעֲרֹב : יא וְכֹל
 אֲשֶׁר יִנְעֵבוּ הַזֶּבֶב וַיִּדְּוּ לֹא-שִׁטַּף בַּמַּיִם
 וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הַעֲרֹב :
 יב וְכִלִּי-חַרָּשׁ אֲשֶׁר-יִנְעֵבוּ הַזֶּבֶב וְיִשְׁבֵּר
 וְכֹל-כְּלִי-עֵץ וְשִׁטַּף בַּמַּיִם : יג וְכִי-יִטְהַר
 מַצוּחַ קַעֲטָה הַזֶּבֶב מִזִּבְוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטַהַרְתּוֹ
 וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּשָּׂרָה בַּמַּיִם חַיִּים וְטָהַר :
 יד וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח-לוֹ שְׁתֵּי תְרִים אוֹ
 שְׁנֵי בְנֵי יוֹגֵרָה וּבָא לִפְנֵי יְהוָה אֶל-פֶּתַח
 אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּתְּנֵם אֶל-הַכֹּהֵן : טו וַעֲשֵׂה
 אִתָּם הַכֹּהֵן אֶחָד הַשָּׂאת וְהָאֶחָד עֲלֶה וְכִפֵּר
 עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזִּבְוֹ : ס
 טז וְאִישׁ כִּי-תִצַּח מִמֶּנּוּ שְׁכַבַת-זֶרַע
 וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת-כָּל-בִּשְׂרוֹ וְטָמֵא עַד-
 הַעֲרֹב : יז וְכֹל-כֹּהֵן וְכֹל-עוֹר אֲשֶׁר-יִהְיֶה
 עָלָיו שְׁכַבַת-זֶרַע וְכִבֵּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-
 הַעֲרֹב : יח וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אִתָּהּ
 שְׁכַבַת

ששי
 שביעי
 מצוה ק"פ

מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : ו' וְדוֹחִיב עַד-מָנָא
 דְּיִסִּיב עֲלוּהִי דוֹבְנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי
 בְּמֵיא וַיְהִי-מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : ז' וְדוֹקְרַב
 בְּבֶשֶׁר דוֹבְנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמֵיא
 וַיְהִי-מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : ח וְאַרְיִירוֹק
 דוֹבְנָא בְּדָבְנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמֵיא
 וַיְהִי מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : ט וְכֹל-מְרַכְבָּא
 דִּירְכַב עֲלוּהִי דוֹבְנָא יְהִי מִסָּאָב : י וְכֹל-
 דִּיקָרֵב בְּכֹל דִּיהִי תַּחְתּוֹתָהִי יְהִי-מִסָּאָב עַד-
 רַמְשָׂא וְדִיטוֹל יַתְהוֹן יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי
 בְּמֵיא וַיְהִי-מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : יא וְכֹל
 דִּיקָרֵב בִּיהִי דוֹבְנָא וַיְדוּהִי לֹא-שִׁטַּף בְּמֵיא
 וַיִּצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמֵיא וַיְהִי-מִסָּאָב
 עַד-רַמְשָׂא : יב וּמֵאן-דְחָסַף דִּיקָרֵב-בִּיהִי
 דוֹבְנָא יִתְבַּר וְכֹל-מֵאן דְּאֵעִי יִשְׁתַּטֵּף בְּמֵיא :
 יג וְאַרְיִיִדְכִי דוֹבְנָא מִדּוֹבִיָּה וַיִּמְנִי לִיהִי
 שְׁבַע יוֹמִין לְדַכּוֹתֶיהָ יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי
 בְּסַרְיָה בְּמֵי מְבוּעַ וַיְדַכֵּי : יד וּבִיּוֹמָא
 תְּמִינָאָה וּסְבִלִיהִ תְּרַחֵץ שְׁפִינִין אוֹ תְּרִין
 בְּנֵי יוֹנָה וַיִּתִּי לְקַדְּםֵי לְתַרְעֵ מִשְׁכַּן זְמַנָּא
 וַיִּתְּנִינֹן לְכַהֲנָא : טו וַיַּעֲבִיד יַתְהוֹן כְּהֵנָּא
 חַד חֲטָאָתָא וְחַד עֲלֵתָא וַיִּכְפַּר עֲלוּהִי כְּהֵנָּא
 קַדְּםֵי מִדּוֹבִיָּה : טז וְגַבְרֵי אַרְיִי-תַפּוֹק
 מְגִיָּה שְׁכּוּבַת זְרַעָא וַיִּסְחִי בְּמֵיא יִרְתֵּ-כֹל-
 בְּשַׂרְיָה וַיְהִי-מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא : יז וְכֹל-
 לְבוּשׁ וְכֹל-מִשְׁךְ דִּיהִי עֲלוּהִי שְׁכּוּבַת זְרַעָא
 וַיִּצְטַבַּע בְּמֵיא וַיְהִי-מִסָּאָב עַד-רַמְשָׂא :
 יח וְאַתְתָּא דִּישְׁכּוּב גַּבְרֵי יַתְהִי שְׁכּוּבַת זְרַעָא וַיִּסְחִי בְּמֵיא וַיְהוֹן מִסָּאָבִין עַד-רַמְשָׂא :
 זֵאתָא

יח ואתתא דישכוב גבר יתה שכובת זרעא ויסחי במיא והוון מסאבין עד רמשא :
 זאתא

במשא : ו ידו יתיב על מאנא דמיחד למיתב עליו דוקנא יצבע לברשוי נסחי בארבעין סאון דמוי גיהי וגוי :
 ו דוקנא בקשר דוקנא יצבע לברשוי נסחי בארבעין סאון דמוי גיהי מסאב עד בקשא : ח וארום אין דוק
 דוקנא בקשא ויצבע לברשוי נסחי בארבעין סאון דמוי גיהי מסאב עד בקשא : ט וכל זוגא ומקרא דרביב עליו
 דוקנא יהי מסאב וכל דוקנא בקל מאן דיהי תחותי יהי מסאב עד בקשא : י ודייסיט ותחון יצבע לברשוי נסחי
 בארבעין סאון דמוי גיהי וגוי : יא וכל מבעס דוקנא ביה דוקנא וידוי לא שטף כמיא יהי מסאב ואין גברא רחא
 יצבע לברשוי נסחי בארבעין סאון דמוי גיהי וגוי : יב ומאן דפטר דוקנא בגמיה דוקנא יתבר וכל מאן דמישא
 לשטף כמיא : יג וארום אין פסק מדוקנא דביה ומני ליה שרבעא יומין לדכותיה ויצבע לברשוי נסחי בישוריה
 וגוי : יד ודיקמא תמינא ישב ליה תרין שפגנין בקרבין או תרין עולין בני יתו ותיי תתרון לקדם : יו לתבע וגוי :
 טו ויעבר פתנא חד קרבן מטאקא וחד קרבן עלקא ויכפר עליו פתנא קדם : יז ויבני מן דוניה :
 טז ויגבר ארום אישקלי וישוק מיניה שוקבת ורעא ונסחי בארבעין סאון דמוי גיהי ויהי מסאב עד
 בקשא : יז וכל לברשא וכל צלא די יהוי עלון שקבת ורעא ויצטבע כמיו גיהי וגוי : יח ואמקא תתקא די
 שמש

רשי

הטומאה לטמא אדם לטמא בגדים והנוגע שאינו משכב אינו אלא ולד הטומאה ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין : (א) והיושבע
 הכלי . (ת"כ) אפילו לא נגע אפילו עשרה כלים זה על זה כולן מטמאין משום מושכ וכך כמסכת : (ח) וכי ירוק הזב בטרדור :
 (ת"כ נדה נח) ונגע בו או נשאו שהרוק טמא כמשא : (ט) וכל המרכב . אע"פ שלא יטב עליו כגון התפוס של ס"ג שקורין
 אר"י טמא משום מרכב והאוכף שקורין אל"ו טמא טומאת מושכ : (י) וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו . (ת"כ) שלזכא
 ולימד על המרכב סוף הנוגע בו טמא ואין טעון כנס בגדים והוא חומר כמסכת מהמרכב : והגוישא אותם . כל האומר בענין הזב וזבן
 ורוקו ושכבת זרעו ומיני רגליו והמסכ והמרכב משאן מטמא אדם לטמא בגדים : (יא) וידיו לא שטף במים . בעוד שלא טבל
 מטומאתו ואפי' פסק מוזהב וספר סביה ומחוסר טבילה מטמא הכל טומאתו וזה שהוליא הכתוב טבילת גופו של זכ בלשון שטיפת ידים
 ללמדך שאין בית הסתריים טעון כיהת מים אלא אחר הגלוי כמנהגים : (יב) וכלי הרש אשר יגע בו הזב . יכול
 אפילו נגע בו מחזורו וכלי כדאיתא בתורת כהנים עד ונגעו שהוא כטלו היו אומר זה הסטו : (יג) וכי שחר .
 כשפסוק : שבעת ימים לטהררנו . שבעת ימים טהורים טומאת זביה זלא יראה זכ וכולן רגופין (נדח ס"ח) :
 (יח) ורהצוב במים . גורת וולך היא שתטמא האשה כיהיא ואין הטעם משום מנגע כשכנס ורע שהרי מנגע בית הסתריים
 הוא

רשב"ם

קמורה לטמא אדם ובגדים אס הכלים שתחתיו מיוחדין לשיכה אע"פ שלא נגע בהם פלל : (י) וכל הנוגע בו טמא . ולפי שדרך פי האשה
 הוזהב ונרד וישק דוכר לשון שטיפת ידיו למשל כעין מה שכתוב אלא זונה חבלה ומחתה פיהו אחרת לא פעלתי און . וכן אך יוסף הוא
 את רגליו . לפי שדכר על יציאת חן . אך כאן שטיפת ידים על מקום יציאת הזב מחותנותו . וגם לשון טטף מובנת שהוא להעביר
 ליכלק אדם דכר מחקמו . כמו ויזרק וזוטף במים . להעביר מוחן של חטאת שכליו וכן מים ככירים שוטפים . וכן טטף ספיחיה עפר
 ארץ . חף כאן להעביר את הזכ שעל כשרו : (יא) וידיו לא שטף במים . הזכ לא טבל . כך דרשו חכמים . ולי נראה לפי פשוטו לפי שאמר
 לטהר רגליו כשרו את זכוהו חתים כשרו מוזהב שהנלד ונדק על כשרו . לכך דכר לשון אקיה וידיו לא שטף במים שאם לא שפסף יפה את
 כשרו וגם פי האנה שהתים כמפורט במקסות נדה אע"פ טבל עדין טמא הוא ולא שפסף קודם טבילה : (ס"ח ד"ה) :

מכלל יופי

(יא) (וידיו לא שטף במים) . רוצה לומר כל גופו
 אלא לפי שנאמר ורחץ את כל בשרו וכולאף בית הסתריים
 כן תלמוד לומר וידיו מה ידיו בגראה אף כל גופו כנראה פרט
 לבית הסתרים : (טז) (שכבת זרע) . כמשמעו שכיבה
 למשגל ונכון הוא להיות כמנו שכבת הטר ענין ירידת
 ושפיכה

שְׂכַבְתָּ זָבַע וְנָחְצוּ בְּמִים וְטָמְאוּ עַד-
הָעָרֶב : פ יט וְאִשָּׁה כִּי-
תְהִינָה זָבָה דָּם יִהְיֶה זָבָה בְּבִשְׂרָהּ שְׁבַע יָמִים תְּהִינָה בְּגִדְתָּהּ וְכָל-^{מִצוּחַ קפ"א} הַנִּגְעַת בָּהּ יִטְמָא
עַד-הָעָרֶב : כ וְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עִלָּיו
בְּגִדְתָּהּ וְטָמְא וְכָל אֲשֶׁר-תִּשָּׁב עִלָּיו וְטָמְא :
כא וְכָל-הַנִּגְעַת בְּמִשְׁכַּבָּהּ וּבְכֶסֶם בְּגָדָיו
וְרִחֹץ בְּמִים וְטָמְא עַד-הָעָרֶב : כב וְכָל-
הַנִּגְעַת בְּכָל-כְּלֵי אֲשֶׁר-תִּשָּׁב עִלָּיו יִכְבֶּס בְּגָדָיו
וְרִחֹץ בְּמִים וְטָמְא עַד-הָעָרֶב : כג וְאִם
עַל-הַמִּשְׁכָּב הוּא אוֹ עַל-הַכְּלֵי אֲשֶׁר-הִיא
יִשְׁבֹּת עִלָּיו בְּנִגְעוֹ-בוֹ יִטְמָא עַד-הָעָרֶב :
כד וְאִם שָׁכַב יִשְׁכַּב אִישׁ אִתָּהּ וְתָהִי נִדְתָּה
עִלָּיו וְטָמְא שְׁבַע יָמִים וְכָל-הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר-
^{מִצוּחַ קפ"ב} יִשְׁכַּב עִלָּיו יִטְמָא : ס כה וְאִשָּׁה כִּי-
יִזְוֵב זָוֵב דָּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵרַת נִדְתָּה
אוֹ כִּי-תִזְוֵב עַל-נִדְתָּה כָּל-יְמֵי זָוֵב טָמְאָתָה
כִּימֵי נִדְתָּה תִּהְיֶה טָמְאָרָה הוּא : כו כָּל-
הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר-תִּשְׁכַּב עִלָּיו כָּל-יְמֵי-זָוֵבָה
כַּמִּשְׁכָּב נִדְתָּה יִהְיֶה-לָּהּ וְכָל-הַכְּלֵי אֲשֶׁר
תִּשָּׁב עִלָּיו טָמְא יִהְיֶה כַּטְּמֵאת נִדְתָּה :
כז וְכָל-הַנִּגְעַת בָּם יִטְמָא וּבְכֶסֶם בְּגָדָיו
וְרִחֹץ בְּמִים וְטָמְא עַד-הָעָרֶב : כח וְאִם-
טָהַר מִזָּבָה וְסִפְּרָה לָּהּ שְׁבַע יָמִים וְאַחַר
^{מִצוּחַ קפ"ג} הַטָּהָר : כט וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִסַּח-לָּהּ שְׁתֵּי
תְּרִים אוֹ שְׁנַי בְּנֵי יוֹנָה וְהִבִּיֵּאת אוֹתָם אֵלַי
הַכֹּהֵן אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : ל וְעָשְׂרָה
הַכֹּהֵן אֶת-הָאֶחָד הַטָּהָר וְאֶת-הָאֶחָד עֲלָהּ

יט וְאִתְתָּא אַרְיֵיתָּהּ דִּיבָּא דָּם יִהִי דִּזְבָּה
בְּבִישְׂרָהּ שְׁבַע יוֹמִין תְּהִי בְּרִיחֻקָּהּ וְכָל-
דִּיקָרְבָּהּ בָּהּ יִהִי-מִסְּאָב עַד-רַמְשָׂא : כ וְכָל
דִּתְשֻׁכּוּב עֲלוּתֵי בְּרִיחֻקָּהּ יִהִי-מִסְּאָב וְכָל
דִּתְתִיב עֲלוּתֵי יִהִי-מִסְּאָב : כא וְכָל-דִּיקָרְבָּהּ
בְּמִשְׁכַּבָּהּ יִצְבַּע לְבוּשׁוֹתֵי וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִהִי-
מִסְּאָב עַד-רַמְשָׂא : כב וְכָל-דִּיקָרְבָּהּ בְּכָל-
מָאן דִּתְתִיב עַד-וְהִי יִצְבַּע לְבוּשׁוֹתֵי וְיִסְחִי
בְּמִיָּא וְיִהִי-מִסְּאָב עַד-רַמְשָׂא : כג וְאִם
עַל-מִשְׁכַּבָּהּ הוּא אוֹ עַל-מְנָא דִּהִיא יִתְבָּא-
עֲלוּתֵי בְּמִקְרָבוּהּ בִּיהִי-מִסְּאָב עַד-רַמְשָׂא :
כד וְאִם מִשְׁכַּב יִשְׁכַּב וְנָבַר יָתָהּ וְיִהִי
רִיחֻקָּהּ עֲלוּתֵי וְיִהִי-מִסְּאָב שְׁבַע יוֹמִין וְכָל-
מִשְׁכַּבָּא דִּישְׁכּוּב עַד-וְהִי יִהִי-מִסְּאָב :
כה וְאִתְתָּא אַרְיֵי-דוּב דוּב דָּמָה יוֹמִין
סְנִיאִין בְּלֹא עֵדֵן רִיחֻקָּהּ אוֹ אַרְיֵי-דוּב עַל-
רִיחֻקָּהּ כָּל-יוֹמֵי דוּב סְאוּבְתָא בְּיוֹמֵי רִיחֻקָּהּ
תְּהִי מִסְּאָבָה הִיא : כו כָּל-מִשְׁכַּבָּא
דִּתְשֻׁכּוּב עֲלוּתֵי כָּל-יוֹמֵי דִּזְבָּה כַּמִּשְׁכָּב
רִיחֻקָּהּ יִהִי-לָּהּ וְכָל-מְנָא דִּתְתִיב עֲלוּתֵי
מִסְּאָב יִחִי כְּסוּאֵבֵת רִיחֻקָּהּ : כז וְכָל-
דִּיקָרְבָּהּ בְּהוֹן יִהִי-מִסְּאָב וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹתֵי
וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִהִי-מִסְּאָב עַד-רַמְשָׂא :
כח וְאִם-דִּכִּיֵּאת מִדוּבָהּ וְתִמְנֵי לָּהּ שְׁבַע יָמִים
יוֹמִין וְבִתְרִיבֵן תְּדַבֵּי : כט וּבַיּוֹמָא תְּמִינְתָּא
תִּסַּב-לָּהּ תְּרִתִּין שְׁפְנִינִין אוֹ תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה
וְיִתִּי יָתְהוֹן לָּהּ כְּהִנְיָא לְחַרְיַע מִשְׁכָּן זִמְנָא :
ל וְיִעֲבִיד כְּהִנְיָא יִתְסַד הַטָּהָר וְיִתְחַד
עֲלֵתָא

יש
אד
קס
קע
עד
עד
קס
דמ
אד
מז
על
דמ
דמ

סו
קו
ומ
ה
ע
ת
ו
ע
כ

מ
ו
ו
ו
ו
ו

ישמש גבר עמה שכבת ורעה ויסחזו בארבעין סאווין דמוי ויחזו כמסאבין עד רמשא : יט ואנתתא ארום תהי דייבא
אדם סמוק ואובס ומוריק הי כגו וצפרגא או הי כמו דגריגישתא או הי כמנו חמר סימוק פתרון חילקין דמוי אבס
מסאב תהי דובא כבישרא שויקעא יומין תהי יתבא בריוחקה כל דיקרב וגוי : כ וכל מדעס דמניחד למשכב עלוי
בעידוני ריוחקה יהי מסאב וכל מדעס דמניחד למירב עלוי בעידוני ריוחקה יהי מסאב :

כא וכל טאן דיקרב במשקבא יצבע לבושו ויסחי בארבעין סאווין דמוי ויהי מסאב
עד רמשא : כב וכל דיקרב בכל מאנא דמניחד למיתב עלוי יצבע לבושו ויסחי בארבעין סאווין דמוי ויהי מסאב
עד רמשא : כג ואין על משקבא הוא קדוקא דגופיה או על מאנא דהי יתבא על קצתיה בזמן מיקרביה ביה יהי
מסאב עד רמשא : כד ואין שמשא ישמש גבר עמה ותהי ריוחקה עלוי יהי מסאב שויקעא יומין וכל משקבא
דמניחד למישקביה עלוי יהי מסאב : כה ואנתתא ארום יהוב דוב אדמא יומין תלתא בלא אשונג ריוחקה או
ארום מידוב גמר יומי ריוחקה כל יומי דוב סאובתא תהי מסאבא דרמשמש עמה מטול דמסאבא היא : כו וכל
משקבא דמניחד למשכוב עלוי כל יומי דובא הי במשקבא דמניחד לריוחקה יתשכב לה וכל מאנא דמניחד למיתב
עלוי מסאב יהי הי קריחוק סאובתא : כז וכל טאן דיקרב תהי יהי מסאב ויצבע לבושו ויסחי בארבעין סאווין
דמוי ויהי מסאב עד רמשא : כח ואין אידיכית מדוקא ותמני לה שויקעא יומין ובמר פדין תטבול בארבעין סאווין
דמוי ותדפי : כט וביקמא שביקעא תסכ תרין שפגניו בקרביו או תרין גוזליו בני יעון ותמייתיה תהרוון לגר ברבנא
לתבע משפון ומנא : ל ועעבר בהנא ית חר חטאתא ות חר עלתא

ויכפר

רשי

הוא : (יט) כי תהיה זבה . (ת"ב) יכול מאחד מכל איכריה תלמוד לומר והיא גלתה את מקור דמיה אין דם מטמא אלא הבא
מן המקור (גדה ז) : דם יהיה זובה בכשרה . אין זוכה קרוי זוכ לטמא אלא אם כן ארום : בגדתה . כיון (איוב יח)
ומתכל יכדוהו שהוא ממנה תמגע כל אדם : תהיה בגדתה . אפילו לא ראתה אלא ראייה ראשונה : (כג) ואם על הטשכב
הוא . (ת"ב) הזוכה או היושב על זוכה אפילו לא נגע בה מן אף הוא בדת טומאה האמורה במקרא העליון טעון ככוס כגדים :
על הכלי . לרבות את המרכב : בנגעו בו ישמא . ואינו טעון ככוס כגדים שהמרכב אין מנגעו מטמא אדם לטמא כגדים :
(כד) ותהי נדתה עליו : (ת"ב גדה) יכול יעלה לרגלה שאם כל עליה חמשה לנדתה לא ישמא אלא שלשה ימים כמותה
תלמוד לומר וטמא שבעת ימים ומה תלמוד לומר ותהי נדתה עליו מה היא טמאה אדם וכלי חרש אף הוא טמא אדם וכלי חרש :
(כה) ימים רבים : שלשה ימים : בלא עת נדרתה . אחר שיבאו שבעה יומי נדתה : או כי תזוב . את שלשת הימים הללו :
על נדתה . (גדה יט) מופלג מנדתה יום אחד זו היא זבה ומטמאה תרון כפרשה זו ולא כדת הגדה שזן טעונה ספירת שבעה
קקיים וקרבן והגדה איכה טעונה ספירת קקיים אלא שבעת ימים תהיה כנדתה בין רואה בין שאינה רואה ודרשו כפרשה זו י"א יום
שקין

רשב"ם

(יט) דם יהיה זבה . אדמוניות מטמא סה ולא לוכן בווב ושכבת זרע שס לכתום : (כג) ואם על המשכב הוא וגו' הפוכה
או היושב על מדרס שלו אע"פ שאינו נוגע בו יטמא עד הערב . לטמא אוכלין ומשקין כו"ט כנגעו בו יטמא עד הערבן כמו ששינו במסכת
גדה שעלינו של זכ מטמא אדם לטמא אוכלין ומשקין : כנגעו בו יטמא עד הערב . כלומר או אפילו נגע במרכב יטמא עד הערב .
ולא יטמא לטמא כגדים שהמרכב חלק מנגעו ומשאו . שהנשאלו מטמא אדם לטמא כגדי' ולא הנוגע מטמא אלא האדם בלא כגדים :
ואשר היא יושבת עליו פרשו אכמים במרכב : (כד) אשר ישכב עליו יטמא . אוכלין ומשקין : תחתיו של כועל נדה כעליוכה של זכ
כפרק כנות כותיים : (כה) בלא עת נדתה . לאחר יומי נדתה . כמפורש במסכת גדה : או אשה קרוייה זבה להביא קרבן אלא לאחר
שבעת ימי נדה בין אם תראה ג' ימים רובים בתוך אחד עשר יום בתלתו סין בסופו נרין שבעת ימים קקיים רגופים וקרבן כשמיני :

חפלת מצורע מיסוד רבינו שמואל :

אחר

מכלל יופי

ושפיה : (יט) (בכשרה) . כנוי לערות הנקבה : התנאי ומענהו ואם שכב ישכב איש אוחה המענה ותהי נדתה
(כד) (ותהי נדתה) . הווי במקום אס והיא מורה להשובת עליו : (כט) (והביאה אוחס) . מל'ע :
כא 21 והורחם

ויקרא טו יו מצורע אחרי מות
 זכר עליה הכהן לפני יהוה מזוב שמא אתה :
 לא והזרתם את בני ישראל משמאתם
 ולא ימתו בשמאתם בשמאם את משכני
 אשר בחוקם : לב זאת תורת הזב ואשר
 תצא ממנו שכבת זרע לשמא אתה :
 לג והדנה בגדתה והזב את זובו לזכר
 ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם שמא :

צ ע"ד סימן : ומפסירין
 וארכעה אנשים מלכים ב סימן ז :

אונקלוס

עלתא ויכפר עליה כהנא קדם יי מדוב
 סאובתה : לא ותפרשון ית בני ישראל
 מסואבתהון ולא ימרתון בסואבתהון
 בסאביהון ית משכני דביניהון : לב דא
 אורייתא דזובנא ודרתפוק מניה שוכבת
 זרעא לאיסתאבא אתה : לג ולדסאובתא
 בריחוקא ולדראיב ית דוביה לדכר ולנוקבא
 ולגבר דישכוב עם מסאבתא :

פ פ פ

א ומקיל יי עם משה בתר דמיתו תרין
 בני אהרן בקרוביהון אשתא
 נוכריתא קדם יי ומיתו : ב ואמר יי
 למשה מליל עם אהרן אחוך ולא יהי
 עליל בקל עידן לקודשא מגיו לפרוכתא
 לקדם כפורתא דגל ארונא ולא ימות ארי
 בעגנא אנא מתגלי על בית כפורתא :
 ג בקא יהי עליל אהרן לקודשא בתור
 ברתורי לחשאתא ודכר לעלתא :
 ד כתונא דבוצא דקודשא ולבש ומכנסין
 דבוץ יהון על בקריה ובהמניא דבוצא ייסר
 ומצנפתא דבוצא יחית ברישיה לבושי
 קודשא אנון ויסחי במיאי ית בקריה וילבשינון : ה ומן כנשתא דבני ישראל

פ פ פ

יו א ידבר יהוה אל משה אחרי מות שני
 בני אהרן בקרבם לפני יהוה
 ויקחו : ב ויאמר יהוה אל משה דבר אל
 אהרן אחיך ואל יבא בקרעת אל הקדש
 מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על
 הארץ ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת :
 ג בנאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר
 לחטאת ואיל לעלה : ד כתנת בור קדש
 ולבש ומכנסים בור יהיו על בשרו ובאבגט
 בור יחגר ובמצנפת בור יצנף בגדי קדש הם
 ורתץ במים את בשרו ולבשם : ה ומאת
 עדת
 קודשא אנון ויסחי במיאי ית בקריה וילבשינון : ה ומן כנשתא דבני ישראל

מצוה קס"ד

מצוה קס"ה

יסב

דשי

סבין סוף נדה לתולת נדה שכל שלשה רצופין שיראה כאלו עטר זום הללו תהא זבה : (לא) והזרתם . חן מורה אל
 פרישה וכן (ישעיה א) מורה חסור וכן (ברשית מט) מור אחיו : ולא ימותו בסואבתו . הרי הכרת של מטמא מקד קרין
 מיתה : (לב) זאת תורת הזב . כעל ראיה חסת ומהו תורתו ואשר תכל מעטו שכבת זרע הרי הוא כעל קרי ש"ח טומאת ערב :
 (לג) והזב את זובו . כעל שתי ראיות וכעל שלש ראיות שגורמן מפורשת למעלה : חסלת זאת התיה
 (א) וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וכו' : מה תלמוד לומר (ס"ח חן חנו יודעים מה נחמו לו כדכור ראשון)
 ביה דכי חנעור בן עזריה מוסלו מסל לחולה שכנס חלנו רופא חסור אל תחכל זינן ואל תשכב בטמא . כח חסר ואחר לו
 אל תחכל זינן ואל תשכב בטמא שלש תקנות כדן שעת פלוגי זה זרנו יתר זין הרשון לכך נאמר תמרי ימת שני בני אהרן : (ב) ויאמר
 ה'